

ความเชื่อมั่นของสาธารณชนที่มีต่อศาลรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้ก่อตั้งให้มีองค์กรตามรัฐธรรมนูญขึ้นหลายองค์กร เพื่อให้ทำหน้าที่ในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน และตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ เช่น ศาลรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ศาลปกครอง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นต้น

ศาลรัฐธรรมนูญเป็นองค์กรหนึ่งที่ถูกตั้งขึ้นเป็นครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยมีบทบาทและภารกิจหลักในการควบคุมมิให้บทบัญญัติของกฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ รวมทั้งเป็นองค์กรที่รักษาคุณภาพในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญมิให้ใช้อำนาจหน้าที่หลอมน้ำหรือขัดแย้งกัน บทบาทที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ บทบาทในการรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ เช่น กรณีคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒๑/๒๕๕๖ ที่ให้หญิงมีสามีมีสิทธิใช้ชื่อสกุลเดิมของตนได้ เป็นการส่งเสริมให้ชายและหญิงมีความเสมอภาคกันในทางกฎหมาย เป็นต้น ดังจะเห็นได้ว่า คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญส่งผลให้บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญมีผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญนี้ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อการทำงานของศาลรัฐธรรมนูญ

ความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อศาลรัฐธรรมนูญนั้น สะท้อนได้จากผลสำรวจความเชื่อมั่นของสาธารณชนที่มีต่อองค์กรอิสระ ซึ่งจัดทำโดยส่วนราชการ องค์กรและสถาบันทางการศึกษาหลายแห่ง ดังปรากฏตามตาราง

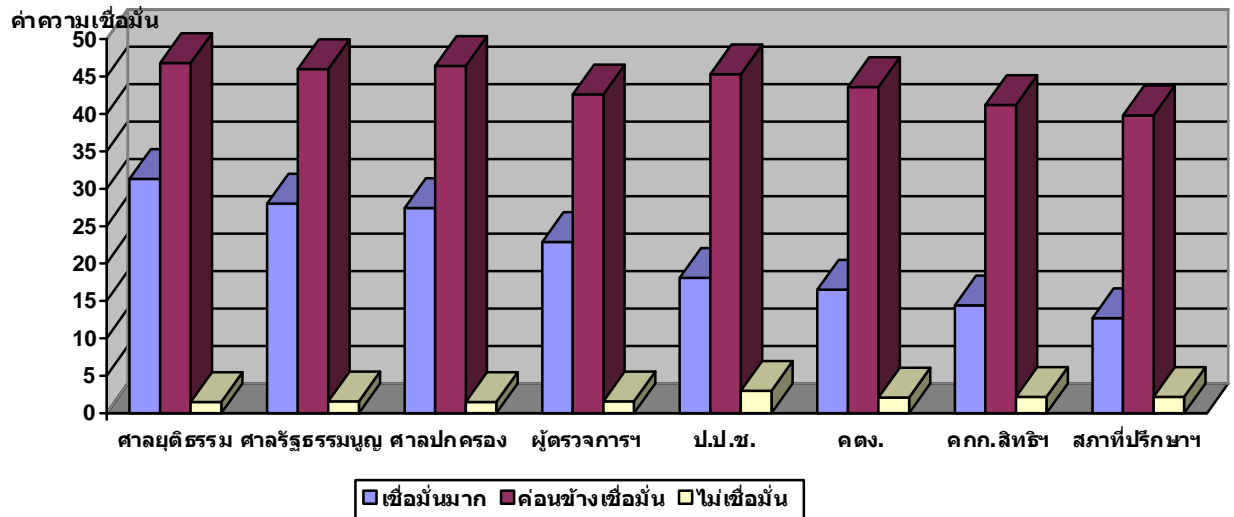
ตารางแสดงผลสำรวจความเชื่อมั่นของสาธารณชนที่มีต่อองค์กรอิสระ (เฉพาะศาลรัฐธรรมนูญ)

ปีที่สำรวจ	หน่วยงานที่จัดทำ	อันดับ	หมายเหตุ
ธันวาคม ๒๕๕๔	สถาบันพระปกเกล้า	๑	จาก ๓ อันดับ
กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕	เอแบคโพล	๒	จาก ๗ อันดับ
กรกฎาคม – สิงหาคม ๒๕๕๕	สถาบันพระปกเกล้า	๕	จาก ๑๐ อันดับ
สิงหาคม ๒๕๕๕	สำนักงานสถิติแห่งชาติ	๒	จาก ๑๐ อันดับ
๒๕๕๕	สถาบันพระปกเกล้าและสำนักงานสถิติแห่งชาติ	๒	จาก ๘ อันดับ
มีนาคม ๒๕๕๕	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	๒	จาก ๘ อันดับ
เมษายน ๒๕๕๕	เอแบคโพล	๑	จาก ๕ อันดับ

สำหรับการสำรวจความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อองค์กรอิสระโดยสถาบันพระปกเกล้าและสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ นั้น ได้สำรวจองค์กรอิสระ จำนวน ๘ องค์กร ได้แก่ ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา คณะกรรมการตรวจเงิน

แผ่นดิน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญอยู่ในอันดับ ๒ ปรากฏตามแผนภูมิ ดังนี้

แผนภูมิแสดงผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ที่จัดทำโดยสถาบันพระปกเกล้าและสำนักงานสถิติแห่งชาติ จำแนกตามความเชื่อมั่นที่มีต่อองค์กรอิสระต่างๆ

จากแผนภูมิข้างต้น ประชาชนจำนวนมากกว่าร้อยละ ๓๐ มีความเชื่อมั่นมากและค่อนข้างเชื่อมั่นต่อผลการทำงานของศาลรัฐธรรมนูญ มีเพียงร้อยละ ๑.๖ เท่านั้น ที่ไม่เชื่อมั่นต่อการทำงานของศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับผลการสำรวจของหลายๆ สถาบัน พบว่า ประชาชนค่อนข้างพึงพอใจต่อการทำงานของศาลรัฐธรรมนูญ

ทั้งนี้ ในช่วงที่มีปัญหาวิกฤตการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ที่ผ่านมานั้น ศาลรัฐธรรมนูญก็ได้รับความเชื่อมั่นจากประชาชนเป็นอันดับที่ ๑ ร่วมกับศาลปกครองคือ ร้อยละ ๕๓.๕ จากผลการสำรวจของมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (เอแบคโพล) ในเรื่องความเชื่อมั่นที่มีต่อองค์กรอิสระ โดยมี ป.ป.ช. วุฒิสภา และ กก.ต. ได้รับความเชื่อมั่นจากประชาชนตามลำดับ

เมื่อพิจารณาถึงความเห็นของประชาชนต่อประเด็นต่างๆ ในการปฏิรูปการเมืองซึ่งทำการสำรวจโดยมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญในครั้งเดียวกันนั้น (๒๕๔๕) กลับพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ ๓๐ ต้องการเพิ่มบทบาทอำนาจหน้าที่ขององค์กรที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ นอกจากนี้ เกือบร้อยละ ๓๐ ยังเห็นว่าควรแก้ไขกระบวนการสรรหาบุคคลที่จะมาดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ซึ่งเมื่อย้อนกลับไปดูผลการสำรวจในเรื่องเดียวกันนี้ในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ของมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ พบว่า ประชาชนร้อยละ ๖๕ เห็นว่า กระบวนการสรรหาบุคคลที่จะเข้ามาดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญนั้น ไม่ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างเพียงพอ และประชาชนมากกว่าร้อยละ ๘๐ เห็นว่า จำเป็นต้องให้สาธารณชนตรวจสอบบุคคลที่ผ่านการสรรหาก่อนที่จะแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในองค์กรตามรัฐธรรมนูญเหล่านั้น

จากผลสำรวจดังกล่าวข้างต้น ย่อมสะท้อนให้เห็นว่า ประชาชนยังมีความเชื่อมั่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ ในการทำหน้าที่คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน และตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ซึ่งเป็นเจตนารมณ์สำคัญของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

กลุ่มงานวิจัยและพัฒนารัฐธรรมนูญ
สถาบันรัฐธรรมนูญศึกษา
สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐